

NIEUWJAARSCONCERT ABDIJKERK

De organist Jacques van Ooortmessen en de fluitist Raymond Delnoye, twee vakbekwame musici, die resp. aan het Amsterdamse Sweelinckconservatorium en in het Rotterdamse Filharmonisch Orkest hun lesgevende en concertante kwaliteiten bewijzen, verzorgen op vrijdag, 11 januari een Nieuwjaarsconcert in de Loosduinse Abdijkerk. In dit Jaar van de Muziek worden composities van Bach en van diens tweede zoon Carl Philipp Emanuel, Marais, Walond, Leclair, Kellner en Krebs uitgevoerd. Beide musici traden reeds verleden jaar op deze oudste muzikale lokatie van Den Haag met veel succes op.

Nieuwjaars- concert

De organist Jacques van Ooortmessen en de fluitist Raymond Delnoye geven op vrijdag 11 januari een nieuwjaarsconcert bij kaarslicht in de Abdijkerk aan de Willem III-straat 40 in Loosduinen.

Men speelt werken van onder meer Bach, Marais, Kellner en Leclair. Het concert begint om 20.15 uur; de toegangsprijs bedraagt f 8,50; de houders van een CJP of een 65+kaart betalen f 6,00. Entreekaarten zijn aan de kerk verkrijgbaar op de avond van het concert.

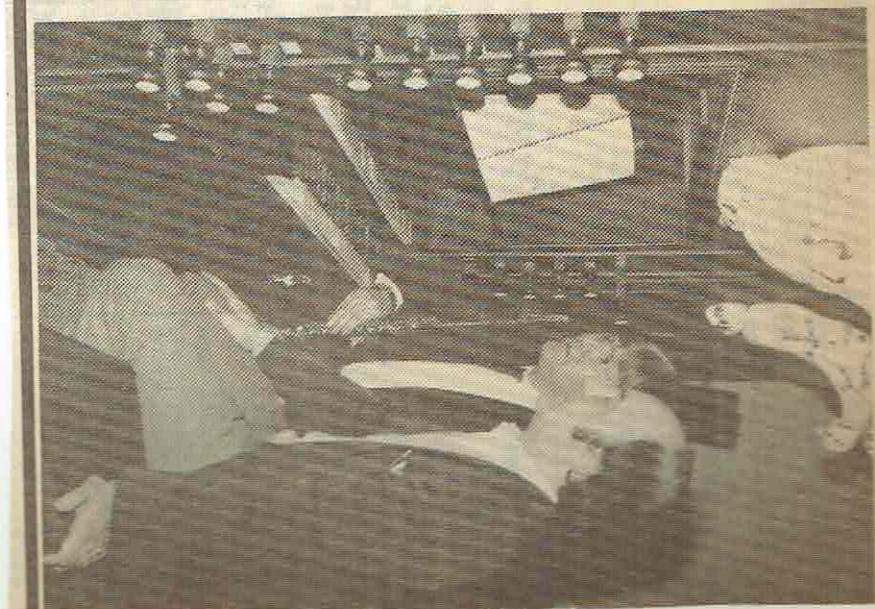
NIEUWJAARSCONCERT

Na het succes van vorig jaar zullen de Nederlandse musici Jacques van Ooortmessen (orgel) en Raymond Delnoye (fluit) op vrijdag 11 januari, aanvang 20.15 uur, wederom een exclusief nieuwjaarsconcert bij kaarslicht verzorgen in de eeuwenoude Abdijkerk aan de Willem III straat 40 te Den Haag/Loosduinen.

Het programma vermeldt werken van J. S. Bach, C. Ph. E. Bach, M. Marais, W. Walond, J. M. Leclair, J. C. Kellner en J. L. Krebs. Jacques van Ooortmessen studeerde o.m. bij André Verwoerd, Piet Kee, Anton Heiller, Marie-Claire Alain en Luigi Tagliavini. Hij behaalde in 1975 de 'Prix d'Excellence'. Momenteel doceert Van Ooortmessen hoofdvak orgel aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam.

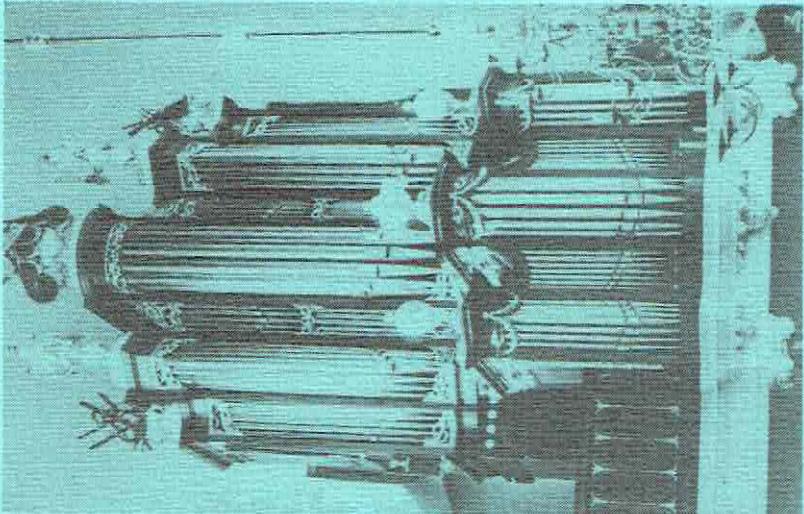
Raymond Delnoye is als solo-fluitist verbonden aan het Rotterdamse Filharmonisch Orkest. Als vriend trad hij meerdere malen op met de wereldvermaarde fluitist James Galway. Delnoye is als docent verbonden aan het Rotterdamse Conservatorium. Toegangskarten zijn uitsluitend verkrijgbaar op de avond van het concert aan de kerk à f 8,50 (inclusief programma). CJP-ers en 65-plussers betalen slechts f 6,00. Na afloop zijn grammofonoplatten verkrijgbaar. De kerk is te bereiken met de lijnen 2 en 27 (HTM) en 122, 123 en 124 (West-Nederland). Er is ruime parkeergelegenheid.

* Jacques van Ooortmessen (orgel) en Raymond Delnoye (fluit)

ABDIJKERK

Willem III straat 40, Den Haag-Loosduinen

INTERNATIONALE ORGELSERIE 1985

t.g.v. het 10-jarig bestaan van de
COMMISSIE ABDIJCONCERTEN LOOSDUINEN

TEN GELEIDE

Tien jaar orgelconcerten organiseren is niet niks. Helemaal niet als dat in een uit-hoek van Den Haag moet gebeuren in een kerk die niemand kan vinden en op een orgel dat, ondanks zijn fraaie staat van dienst, toch ook zijn beperkingen heeft. Daarnaast moet een organiserend comité leren leven met tegenvallers die ontstaan door concurrerende T.V. programma's, donderbuien en happenings elders in de stad die de toelop naar een concert ernstig kunnen verstoren.

Desalniettemin zijn wij met het grootste vertrouwen aan de organisatie van het tien-de seisoen orgelconcerten begonnen.

De zeven eeuwen oude abdijkerk met aan de westwand het karakteristieke orgel uit 1780 is eenvoudig te waardevol om ongebruikt te laten staan. Wij beschouwen het als een voorrecht om er aan mee te werken dat kerk en orgel ook deze zomer weer op opvallende wijze tot klinken zullen worden gebracht.

Bij een bijzonder jaar zoals dit behoren ook bijzondere solisten. Welnu, wij zijn er trots op een zestal top-organisten uit binnen- en buitenland op onze orgelbank te hebben.

Zonder twijfel doen wij velen een groot genoegen met de klinkende namen die in ons programma-boekje te vinden zijn. Het spreekt voor zich dat wij hopen dat velen de unieke gelegenheid zullen aangrijpen om deze concerten bij te wonen.

Last but not least: Met een grenzeloos optimisme zijn wij aan dit tiende avontuur begonnen. Een kind zal begrijpen dat de overeenkomst van een aantal buitenlanders en de medewerking van een stel prominente hollandse organisten niet een kwestie van een paar honderd gulden is. Een kaartje zou daarom ook twee tientjes moeten kosten en dit fraaie programma-boekje een rijksdaalder.

Wij rekenen echter minder dan de helft en geven het programma-boekje gratis. WEL VRAGEN WIJ U DE COLLECTE AAN HET EIND VAN IEDER CONCERT MET MEER DAN GEWONE BELANGSTELLING TE GEDENKEN. Zonder een ruime collecte-ophbrengst is deze serie op geen stukken na sluitend te krijgen.

Zoals vanouds is er voor en na het concert ruimschoots gelegenheid een kop koffie of andere consumptie te gebruiken. Na ieder concert staat de trap naar het orgel voor iedere belangstellende open.

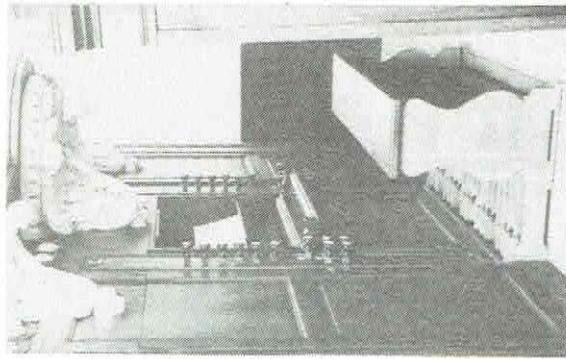
Wij wensen U fijne avonden!

Zomer 1985
COMMISSIE ABDIJCONCERTEN

Pieter Baak

Vincent Hildebrandt

Henk Lemckert

HET HISTORISCHE ORGEL VAN DE ABDIJKERK

Het orgel in de Abdijkerk werd gebouwd door de Haagse orgelbouwer Joachim Reichner in 1780 als een eenmanualig instrument. Elf jaar later werd het door deze bouwer uitgebreid met een rugpositief.

In 1856 werd het orgel door C.G.F.Witte grondig gerenoveerd. In deze toestand is het integraal bewaard gebleven.
In 1975 is het door Flentrop orgelbouw bv te Zaandam gerestaureerd.

Dispositie:

HOOFDWERK

bourdon 16'

prestant 8'

holpijp 8'

gamba 8'

octaaf 4'

fluit 4'

roerquint 3'

gemshoorn 2'

dulciaan 8' b/d

tremulant

afsluiter

koppel

RUGWERK

prestant 8'

holpijp 8'

gamba 8'

octaaf 4'

fluit 4'

roerquint 3'

gemshoorn 2'

dulciaan 8' b/d

tremulant

afsluiter

PEDAAL (C-d'): aangehangen aan hoofdwerk.

*Meer informatie in het boekje
ZEVEN EN EEN HALVE EEUW ABDIJKERK LOOSDUINEN*, dat bij de uitgang te
koop is.

Orgelconcert

op donderdag 4 juli 1985, aanvang 20.15 uur,
door de organist

BEN VAN OOSTEN

PROGRAMMA

1. a) "Est-ce Mars"
b) Echofantasie in d
2. Koraalbewerkingen:
 - a) "Herr Gott, nun schleuss den Himmel auf"
(BWV 617)
 - b) "Wenn wir in höchsten Nöten sein" (BWV 641)
 - c) "Hilft, Herr Jesu, lass gelingen"
 - d) "Mache dich mein Geist bereit"
 - e) "Bin ich gleich von dir gewichen"
 - f) "Vater unser im Himmelreich"
3. Fantaisie et Fugue
4. a) Romance
b) Noël: "A la venue de Noël"
5. Variationen: "Ah, vous dirai-je Maman"
6. "The Battle of Trenton"

- Jan Pieterszoon Sweelinck
1562-1621
- Johann Sebastian Bach
1685-1750
- Johann Sebastian Bach
Gottfried August Homilius
1714-1785
- Gottfried August Homilius
Alexandre Boëly
1785-1858
- Marcel Dupré
1886-1971
- Alexandre Boëly
- Claude-Bénigne Balbastre
1727-1799
- Johann Christoph Friedrich Bach
1732-1795
- James Hewitt
1770-1827
- In dit werk geeft James Hewitt een schijdering van de slag bij Trenton die plaatsvond op Kerstmis 1776. George Washington's verrassende aanval keerde het tij ten gunste van het Amerikaanse leger in de Vrijheidsoorlog. Hewitt droeg deze sonate op aan Generaal Washington en het werk genoot een grote populariteit in concerten van die dagen. Een mooi voorbeeld van "Programmamuziek".
- Ben van Oosten werd in 1955 te Den Haag geboren. Hij studeerde aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam en behaalde het solistendiploma voor orgel cum laude als leerling van Albert de Klerk en in 1980 het einddiploma voor piano als leerling van Berthe Davelaar. Vervolgens studeerde hij in Parijs bij André Isoir en Daniel Roth. Naast talrijke recitals in eigen land voeren omvangrijke en zeer succesvolle concertreizen Ben van Oosten sinds 1970 naar de belangrijkste orgelcentra (o.a. Parijs, Londen, Hamburg, Berlijn, Freiburg, Bazel, Leipzig, Dresden, Warschau, Krakau, St. Florian, Moskou, Leningrad, Oslo, Malmö, Uppsala, New York, Washington, Pittsburgh, etc.....). Daarnaast maakt hij regelmatig televisie-, radio- en grammofoonplaatopnamen in binnen- en buitenland. Ben van Oosten werd in 1978 gehonoreerd door de Johan Wagenaar Stichting voor de vertolking van Nederlandse orgelwerken.
- Vanwege zijn verdiensten voor de *Société Académique "Arts, Sciences, Lettres"*, te Parijs, onderscheiden door de *Société Académique "Arts, Sciences, Lettres"*, te Parijs. Naast vele concerten in ons land staan dit jaar nog talrijke concerten te boek in West-Duitsland, Ierland ("Masterclass" en concerten) en de Verenigde Staten ("Masterclass", lezingen en concerten aan de Universiteiten van Michigan "Ann Arbor" en Pittsburgh en verder concerten in New York, Washington, Alexandria en Boston).

foto: Klaas Schipperes, Lisse

BEN VAN OOSTEN

Orgelconcert

op donderdag 11 juli 1985, aanvang 20.15 uur,
door de Oostenrijkske organist
MARTIN HASSELBÖCK

PROGRAMMA

1. Suite de Noëls:
 - Votre bonté, Grand Dieu
 - Laissez paître vos bêtes
 - Noël Provençal (Tambourin)
 - A Cei-ci le moître de tò l'univar
2. Deux Préludes Profanes (1933)
3. Fünf Stücke für die Flötenuhr von 1792
4. Fantasie in f-moll (KV 608)
 - Allegro
 - Andante
 - Allegro
5. "Les Morts" - Oraison (1860)
6. Improvisation über ein gegebenes Thema

MARTIN HASSELBÖCK

Martin Hasselböck werd in 1954 geboren en studeerde aan de "Musikhochschule" in Wenen: orgel, clavecinbel, compositie en kerkmuziek bij Michael Radulescu, Friedrich Cerha, Anton Heiller, Isolde Ahlgren en zijn vader, Hans Hasselböck. In Parijs studeerde hij gedurende enige jaren bij de vooraanstaande organist en componist Jean Langlais. In de jaren 1974/76 behaalde hij de hoogste onderschrijdingen en meerdere Staatsprijsen. Eerste prijswinnaar werd hij in 1972 op het Internationale Orgelconcours in Wenen. Sedert 1970 concerteert Hasselböck zeer intensief over de gehele wereld: West- en Oost-Europa, U.S.S.R., Canada, U.S.A., Mexico, Zuid-Afrika, Japan, Azië, Australië en Nieuw-Zeeland. Buitengewone orgelrecitals gaf hij in beroemde zalen als de Royal Festival Hall in Londen; Sydney Opera House, Philharmonie van Leningrad, Finlandia-Haus in Helsinki..... Verder werd hij als solist veelvuldig uitgenodigd bij beroemde orkesten in Wenen, Madrid, Hamburg, Leipzig, Sydney, Praag, Melbourne,..... onder wereldvernaarde dirigenten als Abbado, Muti, Mehta, Stein, Slatkin, Entremont, e.a. Vele eerste uitvoeringen verzorgde hij van componisten als: Kreneks, Schnittke, Halffter, Amy, David, Durkó, Albright. Meer dan 35 solo-elpees heeft hij inmiddels op zijn naam staan; meerdere van deze platen werden bekroond met prijzen. Zo verzorgde hij o.m. voor "Orfeo" het complete orgel-œuvre van Liszt; voor D.G.G. het "Te Deum" van Berlioz o.l.v. Abbado; voor "Decca" Händel's Orgelconcerten; voor "Musica Viva" het volledige oeuvre van Schönberg en Kreneks; voor "Denon" Bach's orgelwerken en voor "Pan" het oeuvre van Mozart.

Voor de Oostenrijkske televisie verleende hij medewerking aan een Bach-film, welke o.m. werd opgenomen in Nederland. Bij internationale Orgelconcoursen was hij meerdere malen jurylid (Haarlem, Chartres....). Martin Hasselböck is organist van de Hofmusikkapelle en de Augustinerkirche in Wenen, alwaar hij sedert meerdere jaren het festival "Orgelkunst" organiseert. Nevens talrijke meestercursussen geeft hij ook onderricht aan de "Wiener Musikhochschule".

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

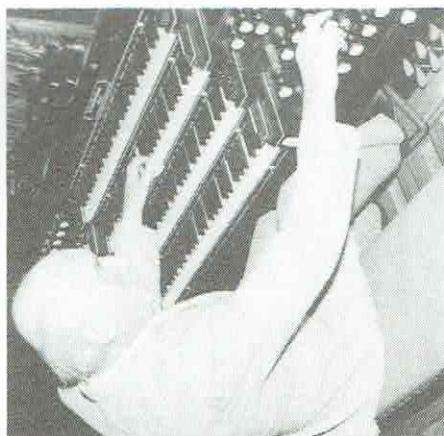
Orgelconcert

op donderdag 25 juli 1985, aanvang 20.15 uur,
door de organist

ALBERT DE KLERK

PROGRAMMA

1. Toccata Settima (1657)
— Michelangelo Rossi
17e eeuw
2. Capriccio Pastorale
— Girolamo Frescobaldi
1583-1643
3. Pensiero musicale
— Giovanni Maria Casini
1670-1714
4. Alcuni Variationi
(Sopr' un Basso continuo del Sig. Corelli)
— Johann Gottfried Walther
1684-1748
5. Concerto d.k.l.t.
— Allegro moderato
— Adagio
— Presto
— Benedetto Marcello
1686-1739
(Bewerking: A.de Klerk)
6. a) Prelude en Fuga e.k.l.t.
b) Elevazione
— Giambattista Martini
1706-1784
7. a) Sonata c.k.l.t. (K 254)
— Allegro
b) Sonata D.gr.t. (K 287)
(Per Organo da Camera con due Tastatura Flautato e Trombone)
c) Sonata G.gr.t. (K 255)
— Allegro
— Domenico Scarlatti
1685-1757
8. Improvisatie over een thema van Gioacchino
Rossini
— Albert de Klerk
geb. 1917

ALBERT DE KLERK

Albert de Klerk, geboren in 1917 te Haarlem in het huis naast de familie Andriessen aan de Bakenessergracht, leerde van zijn vader, die dirigent was aan de St.Josephkerk, de eerste beginseinen van de muziek. Hij zong als jongenssopraan in polyfone missen van Palestina, Di Lasso en Vittoria en in de eerste uitvoeringen van kerkmuziek van Hendrik Andriessen, welke laatste hij reeds op 16-jarige leeftijd opvolgde als organist van de St.Josephkerk.

Hij verliet het Amsterdamsch Conservatorium met de Prix d'Excellence en werd in 1956 benoemd tot stadsorganist van Haarlem, nadat tal van concertreizen door alle landen van West-Europa, Amerika en Canada zijn naam hadden gevestigd als een der internationaal toonaangevende organisten van onze tijd. In 1964 volgde hij zijn orgelleraar dr. Anthon van der Horst op als hoofdleraar aan het Amsterdamsch Conservatorium (thans Sweelinck Conservatorium geheten). Niet alleen als uiterst stijlvol interpret van orgelmuziek uit vele eeuwen muziekgeschiedenis (waaronder hedendaagse werken eveneens een belangrijke plaats innemend), maar ook als geniaal improvisator, heeft De Klerk zich een unieke internationale reputatie verworven, terwijl hij daarnaast ook dirigeert en als componist aktief is, getuige zijn vier concerten voor orgel met orkest, kamer- en kerkmuziek, waaronder zich zowel a capella koorwerken als missen met orgel, met koperblazers, met fluit, engelse hoorn en fagot bevinden. Van zijn vele grammofonoplatten noemen wij o.a. de Concerten van Georg Fr. Händel voor orgel met orkest, de volledige werken van César Franck, Joh. Seb. Bach's Grote Orgelmis en de plaat "Die Kleinorgel" waar hij op kleine instrumentjes als regaal, positief, kabinetorgel speelt. Voor deze plaat ontving hij in 1962 de Edison-prijs.

Vanwege zijn grote verdiensten voor de verrichting van de Franse orgelcultuur werd Albert de Klerk in 1984 onderscheiden door de Franse Société Académique "Arts, Lettres" te Parijs.

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

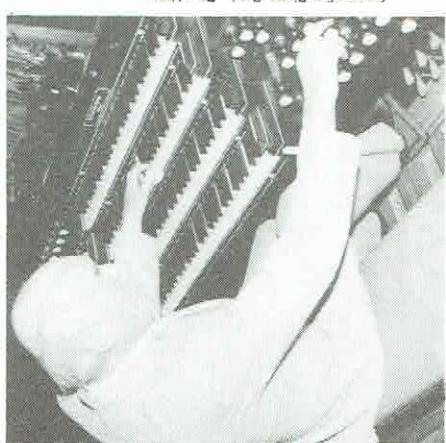
Orgelconcert

op donderdag 25 juli 1985, aanvang 20.15 uur,
door de organist

ALBERT DE KLERK

PROGRAMMA

1. Toccata Settima (1657)
— Michelangelo Rossi
17e eeuw
2. Capriccio Pastorale
— Girolamo Frescobaldi
1583-1643
3. Pensiero musicale
— Giovanni Maria Casini
1670-1714
4. Alcuni Variationi
(Sopr'i un Basso continuo del Sigr. Corelli)
5. Concerto d.kl.t.
— Allegro moderato
— Adagio
— Presto
6. a) Prelude en Fuga e.kl.t.
b) Elevazione
— Giambattista Martini
1706-1784
7. a) Sonata c.kl.t. (K 254)
— Allegro
b) Sonata D.gr.t. (K 287)
(Per Organo da Camera con due Tastetura Flautato e Trombone)
c) Sonata G.gr.t. (K 255)
— Allegro
8. Improvisatie over een thema van Gioacchino
Rossini
— Albert de Klerk
geb. 1917

ALBERT DE KLERK

Albert de Klerk, geboren in 1917 te Haarlem in het huis naast de familie Andriessen aan de Bakenessergracht, leerde van zijn vader, die dirigent was aan de St.Josephkerk, de eerste beginseisen van de muziek. Hij zong als jongenssopraan in polyfone missen van Palestina, Di Lasso en Vittoria en in de eerste uitvoeringen van kerkmuziek van Hendrik Andriessen, welke laatste hij reeds op 16-jarige leeftijd opvolgde als organist van de St.Josephkerk.

Hij verliet het Amsterdamsch Conservatorium met de Prix d'Excellence en werd in 1956 benoemd tot stadsorganist van Haarlem, nadat tal van concertreizen door alle landen van West-Europa, Amerika en Canada zijn naam hadden gevestigd als een der internationaal toonaangevende organisten van onze tijd. In 1964 volgde hij zijn orgelleraar dr. Anton van der Horst op als hoofdleraar aan het Amsterdamsch Conservatorium (thans Sweelinck Conservatorium geheten). Niet alleen als uiterst stijlvol interpret van orgelmuziek uit vele eeuwen muziekgeschiedenis (waaronder hedendaagse werken eveneens een belangrijke plaats innemend), maar ook als geniaal improvisator, heeft De Klerk zich een unieke internationale reputatie verworven, terwijl hij daarnaast ook dirigent en als componist aktief is, getuige zijn vier concerten voor orgel met orkest, kamermuziek, waaronder zich zowel a capella koorwerken als missen met orgel, met koperblazers, met fluit, engelse hoorn en fagot bevinden. Van zijn vele grammofoonplaten noemen wij o.a. de Concerten van Georg Fr.Händel voor orgel met orkest, de volledige werken van César Franck, Joh.Seb.Bach's Grote Orgelmis en de plaat "Die Kleinorgel" waar hij op kleine instrumentjes als regaal, positief, kabinetorgel speelt. Voor deze plaat ontving hij in 1962 de Edison-prijs.

Vanwege zijn grote verdiensten voor de verrichting van de Franse orgelcultuur werd Albert de Klerk in 1984 onderscheiden door de Franse Société Académique "Arts, Sciences, Lettres" te Parijs.

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

Orgelconcert

op donderdag 8 augustus 1985, aanvang 20.15 uur,
door de organist

CHARLES DE WOLFF

PROGRAMMA

1. Variaties over: "Est-ce-Mars"

— Jan Pieterszoon Sweelinck
1562-1621

2. Passacaglia in d-moll

— Dietrich Buxtehude
1637-1707

3. Choralvorspiele:

- a) "Das alte Jahr vergangen ist" (BWV 614)
- b) "Vater unser im Himmelreich" (BWV 636)

— Johann Sebastian Bach
1685-1750

4. Praeludium und Fuge in c-moll (BWV 531)

— Johann Sebastian Bach
1685-1750

5. Choralvorspiele:

- a) "O Traurigkeit, o Herzeleid"
- b) "Herlich tut mich verlangen"

— Johannes Brahms
1833-1897

6. Uit "Sonate nr. 3" in A-dur:

— Allegro maestoso
(met als grondslag de koraalmelodie:
"Aus tiefer Not schrei' ich zu Dir")

— Felix Mendelssohn-Bartholdy
1809-1847

7. Choralvorspiele:

- "Aus tiefer Not schrei' ich zu Dir"

8. Sontata da Chiesa

— Sigfrid Karg-Elert
1877-1933

— Hendrik Andriessen
1892-1981

CHARLES DE WOLFF

Charles de Wolff werd in 1932 in Onstwedde geboren en studeerde orgel bij dr. Anthon van der Horst in Amsterdam en Jeanne Demessieux in Parijs. Nadat hij meerdere praktijk- en theorie-diploma's had behaald, verwierf hij de Prix d'Excellence voor orgel.

De Wolff is tevens in het bezit van het diploma pauken en slagwerk, behaald aan het Amsterdamse Conservatorium. Bij de dirigentencursus van de Nederlandse Radio Unie stelde hij zich onder leiding van de Italiaanse dirigent Franco Ferrara en zo ontwikkelde hij zich tot orkest- en koordirigent.

Hij vervulde vele gastdienstes bij internationale orkesten.

In 1964 volgde zijn benoeming tot eerste dirigent van het Noordelijk Filharmonisch Orkest in Groningen. Na het overlijden van dr. Anthon van der Horst kreeg Charles de Wolff de leiding van het koor der Nederlandse Bachvereniging, nu Bach-koor Holland geheten en gevestigd in Leiden.

Als organist geniet hij internationale faam door zijn vertolkingen van Bach, Reger en de moderne Nederlanders. Tevens was hij driemaal prijswinnaar van het internationale concours voor vertolkers van moderne muziek.

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

Orgelconcert

op donderdag 22 augustus 1985, aanvang 20.15 uur,
door de Engelse organist

CHRISTOPHER HERRICK

PROGRAMMA

1. Choral-partita "Herzlich tut mich verlangen"
— Johann Gottfried Walther
1684-1748
2. Praeludium und Fuge in a-moll (BWV 543)
— Johann Sebastian Bach
1685-1750
3. Trio-sonate nr. 6 in G-dur (BWV 530)
— Johann Sebastian Bach
— Vivace
— Lento
— Allegro
4. Orgelsonate nr. 5 in D-dur
— Felix Mendelssohn-Bartholdy
1809-1847
— Choral
— Andante con moto
— Allegro maestoso
5. Trumpet tune in D-major
— David N. Johnson
geb. 1922
6. a) "Cloister Garth"
b) Marche Héroïque
— Herbert Brewer
1865-1928

Foto: Peter Bakk, Den Haag

CHRISTOPHER HERRICK

Christopher Herrick, geboren in 1942, is op dit moment één van de meest vooranstaande Britse organisten. Na zijn studie voor een muziekgraad aan de Universiteit van Oxford kreeg hij de toezegging om directie en clavecinbel te studeren aan het "Royal College of Music" in Londen.

Tijdens zijn loopbaan als organist van de St.Paul's Cathedral en op dit moment van de Westminster Abbey te Londen, heeft hij vele koninklijke plechtigheden verricht met zijn orgelspel.

Als koorknaap van de St.Paul's Cathedral werkte hij destijds mee tijdens de kroning van Koningin Elisabeth II in de Westminster Abbey. Dit jaar verzorgt Christopher Herrick concerten in Engeland, Nederland (Internationale Orgelserie in de Abdijkerk te Den Haag/Loosduinen en de Oude Kerk te Ede), West-Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, Italië, Canada en de Verenigde Staten.

Naast zijn succesvolle carrière als organist is hij een begaafd clavecimbelspeler en werkt in deze hoedanigheid samen met het hoooggewaardeerde Taskin Trio, gespecialiseerd in authentieke barok-uitvoeringen. Ook is Christopher Herrick dirigent van twee vooraanstaande Londense koren.

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

Orgelconcert

op donderdag 29 augustus 1985, aanyang 20.15 uur,
door de organist

KLAAS JAN MULDER

PROGRAMMA

1. Inleidend koraalspel
 - Klaas Jan Mulder
geb. 1930
2. Praeludium und chaconne in d-moll
 - Johann Pachelbel
1653-1706
3. Praeludium und Fuge in D-dur
 - Dietrich Buxtehude
1637-1707
4. Fantasia in G-dur (BWV 572)
 - Très Vitement
 - Gravement
 - Lentement
5. Trio in F-dur
 - Johann Ludwig Krebs
1713-1780
6. Orgelsonate nr. 3 in A-dur, opus 65
 - Con moto maestoso
 - Andante tranquillo
7. Introduktion und Passacaglia in d-moll
 - Max Reger
1873-1916
8. Koraalfinale
 - Klaas Jan Mulder

foto: Klaas Schipper, Lisse

KLAAS JAN MULDER

Klaas Jan Mulder werd in 1930 te Hardinxveld (Z. H.) geboren. Aanvankelijk studeerde hij aan de Zwolse Muziekschool en later aan het Amsterdams Conservatorium (thans Sweelinck Conservatorium geheten), waar Jacob Bijster (orgel) en Jan Odé (piano) zijn leraren waren. Door middel van een ontvangen studiebeurs van de Nederlandse Regering werd Mulder in staat gesteld zijn studie verder te ontgooien en wel bij de vermaarde pianist Eduardo del Pueyo.

Zijn kennis van het dirigentschap oogstte Mulder bij Piet Ketting en Dean Dixon. Klaas Jan Mulder - organist van de Nieuwe Kerk te Kampen - is dirigent van meerdere grote koorverenigingen. Het Kamper Mannenkoor "Door Eendracht verbonden" staat een kwart eeuw onder zijn leiding.

Als uitvoerend kunstenaar treedt Mulder veelvuldig op in ons land. Hij maakte vele meerdere concerten door Zuid-Afrika, Amerika, Canada en Portugal. Naast zijn concertpraktijk maakt hij regelmatig radio-, televisie- en grammofoonplaatopnamen. In 1983 vierde Klaas Jan Mulder zijn 25-jarig jubileum als organist, pianist en dirigent.

● Aan de uitgang een kollekte ter bestrijding van de kosten verbonden aan het gebruik van deze kerk. Hartelijk aanbevolen!

BEZICHTIGING LOOSDUINSE ABDIJKERK EN LOOSDUINS MUSEUM

Ook dit jaar zullen in de zomermaanden juli en augustus deze kerk en het Loosduins museum op de zondagmiddag geopend zijn voor bezichtiging van 15.00 uur tot 16.30 uur.

De abdijkerk is (met de Loosduinse molen) het enige zichtbare overblijfsel van het oude Loosduinen; om meer te weten te komen over "hoe het is geweest" moet men een bezoek aan het Loosduins museum brengen, dat vlak bij de abdijkerk naast de Loosduinse molen is te vinden. In dat museum is tevens een tijdelijke tentoonstelling ingericht over "De Bevrijding".

De abdijkerk met zijn unieke Schelde-Gotieke bouwstijl is gebouwd rond 1240 en daarmee het oudste gebouw van Groot's-Gravenhage. Bezienswaardig zijn de 17e eeuwse preekstoel, de kloostergang met zijn fraaie toegangspoortjes, het bord dat de legende van de 365 kinderen van de gravin van Hennenberg vertelt en natuurlijk het beroemde Reichner/Bätz-orgel. Daarop zullen op 24 en 28 juli alsmede 11 en 25 augustus korte, gratis toegankelijke bespelingen worden gegeven om 16.00 uur.

Deze kerk is gemakkelijk te bereiken met tramlijn 2, buslijn 27 en de "gele" bussen 122, 123 en 124.

ZEVEN EN EEN HALVE EEUW ABDIJKERK LOOSDUINEN

is de titel van het boekje dat bij de uitgang te koop is.
Het werd samengesteld door Vincent Hildebrandt en bevat een schat van gegevens over kerk en orgel.

Orgel meer dan een bezienswaardigheid

DEN HAAG - Tien jaar geleden werd in de Loosduinse Abdijkerk het Reichner-Bätz orgel in gebruik genomen. In die periode hebben tal van bekende Nederlandse en ook buitenlandse organisten in deze uit de twaalfde eeuw stammende kerk geconcerneerd. Een initiatief dat in 1978 werd beloond met de toekenning van de Johan Wagenaarprijs, een eerlijke onderscheiding. De geschiedenis van de kerk leert ons dat „In den jaare 1780 de kerk een fraai orgel werd geschenken, door den Weled. Heer C. Steengracht, doch de kort daarop volgende dood van zijn Weled, bracht ten wege, dat de kerk van een rugwerk verstoken bleef; dan bij gelegenheid van gezegde restauratie, werd zij door de edelmoeidheid van Hunnen Edelmoedheden en anderen met een rugpositief vermeerderd; alles werk op Saterdag den 19 november 1791 met een toepasselijke redevoering werd ingewijd. Het gezegde orgel is in alles bezienswaardig."

Bezienswaardig

Dank zij vele initiatieven die in de loop van de jaren werden ontwikkeld is het orgel nog steeds bezienswaardig, meer dan dat, het is ook welluidend. In 1856 besloten de Kerkvoogden orgelmaker Bätz opdracht te geven tot reparatie. Het grootste gedeelte van het pijpwerk, het gehele toetsmechaniek van het hoofdwerk werden vernieuwd. Op 2 november 1856 werd het orgel ingewijd, de kosten bedroegen f 2.530,-. Weer honderd jaar later wordt de kerk gesloten. Restauratie maakt deze sluiting noodzakelijk en men besluit tevens dat het orgel niet mag achterblijven. Rekening houdende met de door Monumentenzorg gestelde eisen brengt de fa. Flentrop een offerte uit voor f 63.500,-. Voor dat geld moet wel zo één en ander gebeuren! Toets- en registermechanie-

*gehoord
ongehoord*

door Adriaan Hager

ken zullen geheel worden gereviseerd, de windladen zullen geheel worden gerestaureerd, aan het pijpwerk zullen restauraties plaatsvinden, de frontpijpen zullen worden voorzien van nieuw bladgoud en er zal een nieuwe ventilator worden aangebracht.

In volle glorie en luister werd de schitterende Loosduinse kerk op 1 juni 1975 in gebruik genomen, het werd een feestelijke bijeenkomst. Het feit dat de totale kosten f 150.000,- bedroegen leverde geen al te grote zorgen op, immers restte voor de kerk na aftrek van de subsidies een bedrag van 'slechts' f 50.000,-.

Op 4 juli a.s. luidt Ben van Oosten een jubileumserie in en op zijn programma werken van Sweelinck, Bach, Boëly, Dupré en Hewitt. Deze James Hewitt (1770-1827) werd in Engeland geboren, was dirigent

van het Hof

orkest van George III, vertrok in 1792 naar New York en maakte daar furore als organist van de Trinity Church, als dirigent van meerdere orkesten en als leider van alle militaire orkesten. Hij was uitgever van eigen composities zoals The Battle of Trenton, uit te voeren door Van Oosten. Volgden concerten in de Abdijkerk zijn op 11 juni door Martin Haselböck uit Wenen, op 25 juli door Albert de Klerk, op 8 augustus door Charles de Wolff, op 22 augustus door Christopher Herrick uit de Londense Westminster Abbey en op 29 augustus door Klaas Jan Mulder. De concerten beginnen om 20.15 uur, de toegangsprijzen bedragen voor buitenlandse organisten f 7,50 en voor de overige concerten f 6,-.

Het Reichmer/Bätz-orgel.

Trouw

Den Haag & Omstreken

"Uit"

agenda

ABDIJKERK, Willem III-str. 40, Loosduinen, 20.15: Ben van Oosten (orgel); werken van o.a. Sweelinck, Bach, Boëly, Dupré en Hewitt*.

Donderdag
4 juli

■ MUZIEK

ONDER DE HAAGSETOREN

2

Haagsche Courant
woensdag
3 juli 1985

Met een internationale orgelserie door voorstaande artiesten uit binnen- en buitenland, viert het orgelcomité Commissie Abdijconcerten deze zomer in de eeuwenoude Abdijkerk in de Willem III-straat in Loosduinen zijn tiendig jubileum. Op zes zomeravondconcerten zal worden gespeeld op het 205 jaar oude Reichner-

ABDIJCONCERTEN

/Bätz-orgel in de derde eeuwse kerk. Morgen wordt het openingsconcert gegeven door de 30-jarige Haagse organist Ben van Oosten, die onder meer werken van Sweelinck, Bach en Hewitt brengt. De serie

wordt 11 juli vervolgd door Martin Haselböck uit Wenen. Zie voor de volgende uitvoerenden de agenda van onze Uit-bijlage. Aanvang concerten 20.15 uur, kerk open 19.30 uur voor kaartverkoop (f 7,50 en f 6,-).

Ook op dit orgel worden 14 en 28 juli om 16 uur gratis bespelingen gegeven, als de kerk op de zondagen (15 tot 16.30 uur) in juli en augustus toegankelijk is. Ook het Loosduins museum (met exposities De Bevrij-

ding), vlakbij de kerk en de Loosduinse molen is dan geopend. De Abdijkerk is het oudste gebouw van groot Den Haag met onder meer een 17e eeuwse preekstoel en het bord dat de legende van de 365 kinderen van de gravin van Henneberg vertelt.

Kerk en molen zijn nog zo'n beetje al wat rest van oud-Loosduinen.

BEN VAN OOSTEN OPENT DE ORGELSERIE IN DE ABDIJKERK.

Ben van Oosten opent orgelserie Abdijkerk

Abdijkerk, Loosduinen:
Internationale orgelserie.
Van 4 juli t/m 29 augustus
(steeds 20.15 uur).

In de Abdijkerk aan de Willems III-straat in Loosduinen viert deze zomer het orgelcomité 'Commissie Abdijconcerten Loosduinen' met zes orgelconcerten het tweede lustrum. De concerten worden gegeven door organisten uit binnen- en buitenland. Dat deze concerten in Loosduinen hoog worden gewaardeerd, is onder meer tot uiting gekomen in de toekenning van de Johan Wagenaarprijs voor de in 1978 aan Nederlandse orgelmuziek gewijde reeks; maar ook door het feit dat steeds bekende organisten naar dit kerkje kwamen, dat stamt uit de twaalfde eeuw en beschikt over een 205 jaar oud Reichner-Bätz-orgel.

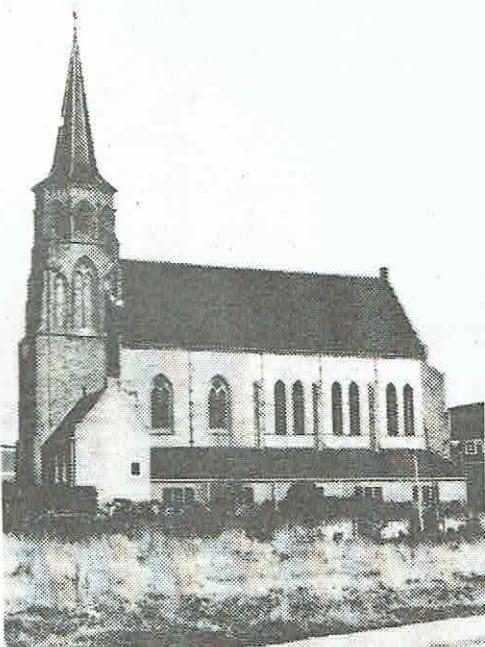
Het openingsconcert wordt morgen, 4 juli, gegeven door de Haagse organist Ben van Oosten. Zijn programma vermeldt werken van o.a. Sweelinck, Bach, Boëly, Dupré en Hewitt. De serie wordt voortgezet op 11 juli door de Oostenrijkse organist Martin Haselböck; daarna concertert (25 juli) Albert de Klerk uit Haarlem. Op 8 augustus wordt Charles de Wolff verwacht en op 22 augustus Christopher Herrick uit Londen. De serie wordt 29 augustus afgesloten door Klaas Jan Mulder uit Kampen.

BEZICHTIGING LOOSDUINSE ABDIJKERK EN LOOSDUINS MUSEUM

Ook dit jaar zullen in de zomermaanden juli en augustus de Loosduinse Abdijkerk en het Loosduins museum op de zondagmiddag geopend zijn voor bezichtiging van 15.00 tot 16.30 uur. De Abdijkerk is (met de Loosduinse molen) het enige zichtbare overblijfsel van het oude Loosduinen; om meer te weten te komen over 'hoe het is geweest' moet men een bezoek aan het Loosduins museum brengen, dat vlak bij de Abdijkerk naast de Loosduinse molen is te vinden. In dat museum is tevens een tijdelijke tentoonstelling ingericht over 'De Bevrijding'.

De Abdijkerk met zijn unieke Schelde-Gotieke bouwstijl is gebouwd rond 1240 en daarmee het oudste gebouw van Groot 's-Gravenhage. Bezienswaardig zijn de 17e eeuwse preekstoel, de kloostergang met zijn fraaie toegangspoortjes, het bord dat de legende van de 365 kinderen van de gravin van Hennenberg vertelt en natuurlijk het beroemde Reichner-Bätzorgel. Daarop zullen op 14 en 28 juli alsmede 11 en 25 augustus 'koffe', 'rats' toegankelijke bespelingen worden gegeven om 16.00 uur. Daarnaast wordt op de donderdagavonden een serie orgelconcerten georganiseerd waarin een aantal zeer bekende binnen- en buitenlandse organisten optreden. Dit zijn op 4 juli de bekende Haagse organist BEN VAN OOSTEN, op 11 juli de zeer talentvolle Weense organist MARTIN HASELBOECK, op 25 juli de Haarlemse organist ALBERT DE KLERK, op 8 augustus CHARLES DE WOLFF uit Vierhouten, op 22 augustus CHRISTOPHER HERRICK, organist van de Westminster Abbey te London en tenslotte op 29 augustus (op veler verzoek) KLAAS-JAN MULDER uit Kampen. Aanvang van deze concerten 20.15 uur.

De kerk is gemakkelijk te bereiken met tramlijn 2, buslijn 27 en de 'gele' bussen 122, 123 en 124. Verdere inlichtingen: de heer V.H. Hildebrandt, Escamplaan 590, 2547 ER Den Haag tel. 258817.

LUSTRUMSEIZOEN LOOSDUINSE ORGELCONCERTEN

In de Abdijkerk te Loosduinen - de oudste kerk van Den Haag - begint op donderdag, 4 juli een nieuwe reeks van zes zomeravondconcerten, waarop Nederlandse en buitenlandse organisten het 205 jaar oude Reichner-Bätzorgel zullen bespelen. De Commissie Abdijconcerten, die in 1978 voor haar serie Nederlandse orgelmuziek de Johan Wagenaarprijs kreeg, viert daarmee haar tweede lustrum. Ben van Oosten, de nu 30-jarige Haagse organist, die een indrukwekkende internationale carrière heeft opgebouwd, speelt op dit eerste concert werken van o.a. Sweelinck, Bach en Dupré. Volgende organisten in dit lustrumseizoen zijn Martin Haselböck, Albert de Klerk, Charles de Wolff, Christopher Herrick en Klaas Jan Mulder.

DE NIEUWE LOOSDUINSE KRANT

KUNST RUBRIEK

door:
Bram Burgersdijk

Ben van Oosten

Denieuwe LOOSDUIN

Wekelijks in Groot Loosduinen, Vruchten- en Bloem

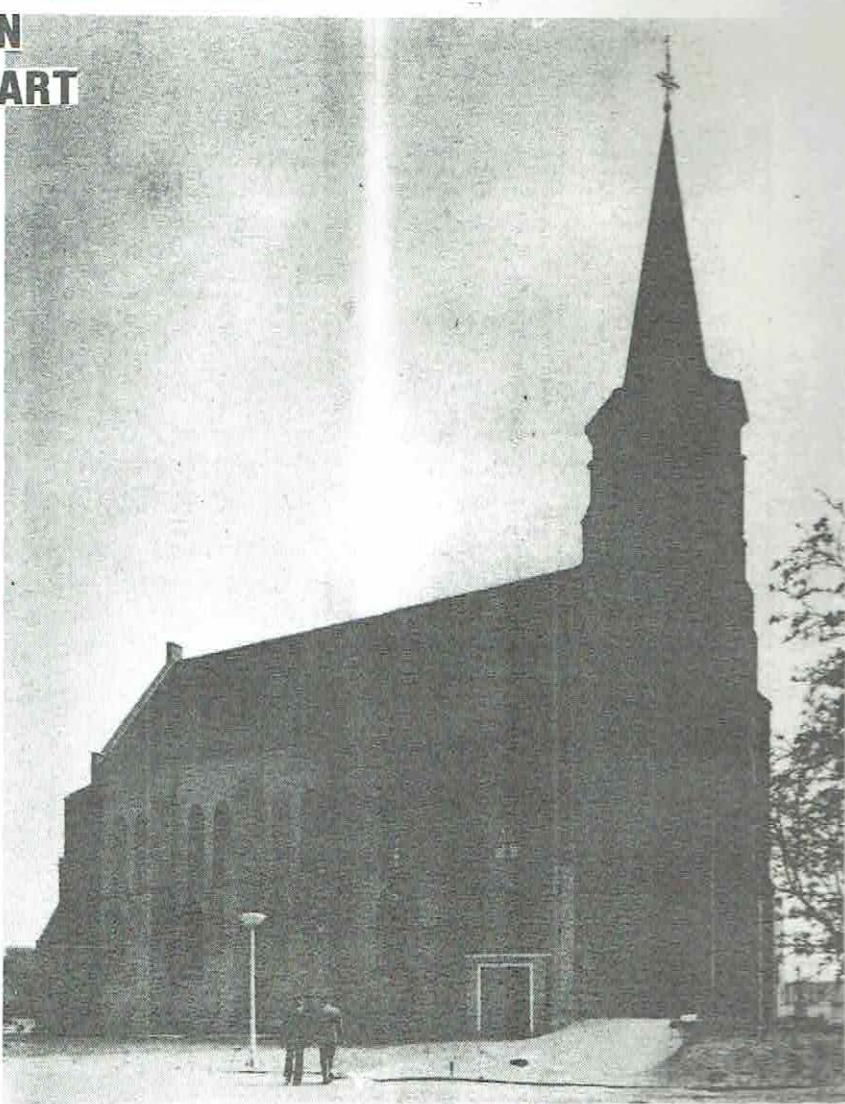
Uitgave: Edauro en Johannissen B.V., Keizerstraat 112, 2584 BL Scheveningen, Redactie

ABDIJCONCERTEN BOEIEND VAN START

Afgezien van de muzikale genieting en de compositiorische herkenning bieden concerten in de zeven en een halve eeuw oude Abdijkerk te Loosduinen - dit oudste gebouw van Den Haag werd, mitsgaders het zo functioneel Reichner-Witte-Flentrop orgel in zijn fraaie eiken Louis Seize-kas, schitterend en vol historisch besef gerestaureerd - nog een extra geschiedkundige en architectonische dimensie. Evenals het Binnenhof is deze kerk namelijk een goed - en voor Holland zelfs uniek - voorbeeld van de zogenoemde Scheldegotiek. Oorspronkelijk de kapel van een groot en welvarend klooster, omstreeks 1230 gesticht door de Hollandse graaf Floris IV en zijn vrouw Machteld, stond dit Cistercienser convent onder het rechtsambt van het Vlaamse klooster Ter Does. Eerste bespeler in de rij van het half dozijn Abdijsolisten, dat in dit zomerseisoen in Den Haag de orgelkunst levend houdt, was onze stadsgenoot Ben van Oosten (30), wiens middelbare schooltijd zich op een steenworp van dit kerkgebouw afspeelde. Van Oosten heeft een grote nationale en internationale carrière gemaakt. Zeer terecht, want hij gaf ook nu weer blijk te beseffen, dat muziek spel is en - bij voorbeeld - geen wiskunde of wijsbegeerte. De klank op de basis van trouw aan de partituur is het communicatiemiddel tussen speler en hoorder. deze organist registreert even doordringend als levendig en zijn aanpak is veelal Frans, waarbij het ritme zich evenwel nimmer onttrekt aan de metrische discipline en waarbij de reeds genoemde kalm, vaak van een helder, bijna carillonachtig karakter, met groot gemak de verschillende nuanceringen van de aanslagsorten blijkt te kunnen doorlopen. De Koraalvoorspelen, van Bach, Homilius, Dupré en Boely, klimatologisch met evenveel smaak als vakkundigheid ingebet in de religieuze tekstuile achtergrond, vielen even beschouwd als bescheiden uit, waarbij mede tot uiting kwam, dat Boely een van de laatste muzikanten en polyfonisten van de Franse orgelgeschiedenis was. Van Rameau's leerling Balbastre een zeer sfeervolle kerstzang. Interessant eveneens die Variaties over 'Ah, vous dirai-je Maman' van Johann Christoph Friedrich, de oudste zoon uit Bachs tweede huwelijk en ook genoemd de Bückeburger Bach. Van Oosten besloot met een van die donderstukken, waartoe ook de Slag bij Waterloo behoort, die het vooral in de vorige eeuw goed deden. De muzikale waarde van zulke veelal laawaierige programmatuur is laag, maar curiositeitshalve kan zulks er op een mooie zomeravond wel eens mee door.

In Hewitts 'The Battle of Trenton' - Kerstmis 1776 tijdens de Amerikaanse Vrijheidsoorlog - bulderden de kanonnen en werden de pijpers kwinkelerend gelmiteerd. gelukkig maar, dat de concertgever ook een van Sweelincks Echofantasiën - een afwisselende forte- en pianoregistratie - speelde. En zij die zouden menen, dat Sweelinck 'zware' muziek is, zullen bij de aanvang van dit goed bezochte recital wel anders hebben geoordeeld. Zijn 'Est-ce Mars' konden ze zelfs heel zachtjes meezingen, want het is de melodie van 'Wie gaat mee over zee'.

Bram Burgersdijk

WOENSDAG 3 JULI 1985

nu

Abdijkerk weer geopend

LOOSDUINEN — Evenals voorgaande jaren is de Abdijkerk aan de Willem III straat op zondagmiddag weer opengesteld voor het publiek. Dit geldt voor de maanden juli en augustus en de openingstijden zijn van drie tot half vijf.

Voor een ieder een goede gelegenheid om één van de oudste monumenten te bezichtigen van de Haagse regio. De kerk

dateert van ongeveer 1240. Een uniek gebouw in Gotische bouwstijl waaraan beslissend zijn de kloostergang met de fraaie toegangspoortjes, het bord dat de legende van de vele kinderen van de Gravin van Henneberg vertelt, de fraaie preekstoel die uit de 17e eeuw stamt en niet te vergeten het beroemde Reichner-Bätzorgel. Verder heeft men

weer orgelconcerten die elke zomer op dit orgel gegeven worden. Hierin zullen staan Klaas-Jan Mulder, Charles de Wolff, Ben van Oosten (organist) en de organist van de Westminster Abbey, Christopher Herrick. In het museum naast de Abdijkerk en de molen is nog steeds de tentoonstelling te bekijken over 'De Beeldvorming'.

DE RANDWIJK

WEENS ORGELBEZOEK

Martin Haselböck is een gerenommeerd Oostenrijks organist met terecht een internationale reputatie. Als gastorganist op de orgelbank van de Loosduinse Abdijkerk staat hij borg voor gekwalificeerd kalkenspel. Hij weet wat hij kan en hij weet ook wat dit instrument, waaraan in het verleden nogal gedokterd is, niet kan. Voor Liszts kleinere orgelwerken, veelal vergeten, probeert Haselböck met pianovingers te musiceren. En dat lukt hem nog ook. Haydn en Mozart schreven beiden speelse muziekjes voor een klein mechanisch orgeltje. 'Kinderachtige klanken', aldus Mozart, maar hij was arm en daarom was de opdracht van Graaf Deym, die in ons land onder de naam Müller het vak had geleerd, zeer welkom. Bij de Fantasie KV 608 vermeldde het programma niet en bij Haydns Fünf Stücke wel, dat deze muziek voor de zogeheten 'Flötenuhr' bestemd was. De Mozartcomposities is overigens veelvuldig bewerkt, waartoe het contrast tussen de enigszins Händelianse opbouw en de popperigheid van het instrument ook wel aanleiding gaven. Mozart componeert hier orgelistisch vernieuwend en ware zijn harten vervuld geworden tot organist van de Weense Stephans kathedraal te worden benoemd, dan zou het internationale klassieke orgelrepertoire er heus anders hebben uitgezien. Twee Preludes van de nu 45 jaar geleden gesneeuvelde Jehan Alain - een broer van Marie-Claire - werden qua stijl, kleur en proportie uitstekend vertolkt. Wederom vielen ons de bijna schoorvoetende bescheidenheid en de grote intelligentie van deze te vroeg gestorven componist op. 'Improvisation über ein gegebenes Thema' van de concertgever vormde het

slot van dit muzikaal zeer geslaagde orgelrecital. Haselböck - die er zich wel over verwonderd zal hebben dat zijn programma-oplegging niet in het nederlands was vertaald - peurde in zijn concertante Improvisatie de energie uit het thema, dat hij al spelend even logisch als

Haydn

DE NIEUWE LOOSDUINSE KRANT

geïnspireerd tot muzikale bloei bracht. Misschien dat in een volgend seizoen het programma niet alleen de organisten, die toch in wezen maar middelaars zijn, maar ook eens de te spelen composities beknopt doch informatief belicht.

Beroemde Oostenrijkse organist in Abdijkerk

LOOSDUINEN — De traditionele orgelconcerten in de Abdijkerk gaan ook dit seizoen door. De als altijd actieve commissie prijst zich bijzonder gelukkig voor het concert op donder-

dag 11 juli a.s. de gevorderde Oostenrijkse organist Martin Haselböck uit Wenen te hebben kunnen contracteren. Haselböck is 32 jaar en studeerde aan de 'Musikhochschule' in zijn woonplaats orgel, clavecimbel, compositie en kerkmuziek bij Michael Radulescu, Cerha, A. Heiller, Isolde Ahlgrimm en zijn vader Hans.

Daarna studeerde hij enkele jaren in Parijs bij Jean Langlais.

In de 1974/75 en '76 behaalde hij vele hoge onderscheidingen en staatsprijzen en eerder won hij het Internationale Orgelconcours in Wenen. Haselböck geeft al sinds zijn 16e jaar vele concerten in de gehele wereld: U.S.S.R., Canada,

U.S.A., Mexico, Zuid-Afrika, Japan, Australië en Nieuw-Zeeland, diverse plaatsen in Azië en Oost-Europa. Hij soerde vaak bij beroemde orkesten in Londen, Wenen, Madrid, Hamburg, Sydney, Praag, Melbourne. Hij heeft al ruim vijf en dertig elpees op zijn naam staan.

Een indrukwekkende staat van dienst dus waar aan nog toegevoegd kan worden, dat hij o.a. in Haarlem vaak jurylid was bij concoursen, hij de Hof muziekappel begeleidt en speelt in de Augustiner Kirche in Wenen. Het concert volgende week donderdag begint om 20.15 uur. Kaarten aan de kerk à f 7.50. CJP/65plussers f 6,-. Na afloop zijn grammofonplaten te koop.

nu

EVENEMENTEN AGENDA

Donderdag 11 juli

20.15 uur — Abdijkerk — Loosduinen — Orgelconcert
Martin Haselböck, organist Augustinerkerk, Wenen

Martin Haselböck legt zich niet vast op specialisme

Veelzijdigheid troef bij organist

door Rob van der Hilst

GRONINGEN - Tot twee keer toe dong de Oostenrijker Martin Haselböck naar de hoogste eer van het Haarlemse improvisatieconours. In 1977 en 1978. Maar, helaas.

Den Haag - Het de jonge Oostenrijker organist zich de afgelopen week weer in Haarlem zien. Weliswaar niet als deelnemer, maar als jurylid van het 35ste internationale improvisatieconours. En het roerige Nederlandse orgelwereldje barde dit natuurlijk opzien. Niet winnen, en dan toch jureren? Kom!

Die kwestie is niet terecht. Want de 31-jarige Haselböck, zoon van de tot in ons land bekende organist Hans Haselböck, liet zich vooral tijdens het juryconcert bewezen als een integere ras-muzikant. Of het nu ging om werken van Liszt, of een knappe improvisatie over het 'onmogelijke' thema van mede-jurylid Philippe Lefebvre; het was één brok levende muziek dat de Oostenrijker op het Bavo-orgel ten gehore bracht. Gedurfde, beheerst, maar vooral de toetsen graaiend en vol 'Spieldreude'.

Het is aan dezelfde instelling te danken, dat daags erna het van Kranen vergeven orgelconcert van Ernst Krenek, in het Haarlemse Concertgebouw met het Nieuw-Hollands Philharmonisch Orkest als punctuelle speelpartner, toch nog overeind bleef staan. Een klassiek geval van 'de muzikanten die het muziekstuk niet'. Maar dat had Haselböck er dan ook graag voor over. Immers, Kreneks orgelconcert werd in 1982 in opdracht van Martin Haselböck zelf gecomponererd.

Overavond liet Haselböck zich voor weer een andere bekende koning kennen. Op het barokke Schenckens-orgel van de Groninger Martinikerk speelde hij een uitgebreid Bach-programma.

Luist, Krenek en Bach: drie verheven vertrekkers van wel zeer verschillende oprijrichtingen in de orgelcultuur, die bij de Oostenrijker alle aan het hart gingen. Welke te liggen.

Haselböck: 'Mijn instelling is dat je je niet moet laten opeisen in een bepaalde stijlrichting. Dan geen specialisme', hoewel Bach een andere muzikale taal spreken en er andere uitvoe-

ringsregels gelden dan bij Liszt. Echter, het orgel is mij gewoon te universeel om jezelf te verenigen. Bovendien, om tijdens concerten alleen maar meesterwerken uit het verleden te herhalen, bevalt mij nog minder. Ik vind dat eigentijdse muziek, net als Bach, gewoon moet. Het is heel spannend om een nieuw meesterwerk van deze tijd te ontdekken. Alleen maar op 'safe' te spelen, met de zoveelste Bach, Liszt of welke grote van de orgelliteratuur bevalt mij dus niet'.

Vernieuwingen

..Gelukkig word ik in Wenen regelmatig in staat gesteld mijn vleugels op dit gebied uit te slaan. In Oostenrijk staan de zaken er wat de orgelcultuur betreft gunstig voor. Overheid, kerk en zelfs muziekuitgeverijen zijn zeer gevoelig voor vernieuwingen op orgelgebied. Wij hebben het tij mee en dat is goed te merken. En dat in een land waar opera en symfonische orkestcultuur voor het muziekleven allesbepalend zijn'. Een aardig voorbeeld van het Oostenrijke elan in de orgelcultuur staat sinds kort in Haselböcks 'eigen' kerk te pronken. Dat is het als 'Bachorgel' gedoopte koororgel van de Augustinerkerk, nabij de Weense Hofburg. Dit instrument van 24 registers werd door de Nederlandse orgelmakers Reil op een verrijdbaar platform gebouwd. Barok-specialist Ton Koopman speelde het 13 juni jongstleden met een Bachprogramma feestelijk in, als eerste van een zomerse serie Bachconcerten.

Met het oog op het Bachjaar 1985 stelde Haselböck enkele jaren geleden het Weense stadsbestuur voor om een orgel te laten bouwen volgens Sakische-Thüringse factuur, in de geest van Bachs tijdgenoten Silbermann en Hildebrandt. Haselböck had een orgel voor ogen dat vooral gedurende het jaarlijkse zomerorgelfestival in Wenen, in het bijzonder voor concerten met oude muziek geschikt zou zijn.

Martin Haselböck: 'In Oostenrijk, en zeker in Wenen, kennen wij eigenlijk geen orgels die geschikt zijn voor historisch verantwoorde uitvoeringen van Bachs muziek. Bovendien is de huidige orgelbouw in Oostenrijk nogal sterk op het neo-barokke "compromisorgel" ingesteld, waarop je alles kunt spelen, maar niets specifieks. Aangezien het Weense muziekleven in de zomermaanden praktisch stil ligt, en alleen het zomerse orgelfestival voor leven in de brouwerij zorgt, leek ons voor 1985 een authentiek Bachorgel voor de hand te liggen'.

..Het gemeentebestuur van Wenen bleek gevoelig te zijn voor mijn argumenten. Vooral toen ik hun voorrekende dat zo'n blijvend orgel even veel zou kosten als twee dagen van het begrotingstekort van de Weense staatsschaats. Toen was de zaak binnen een paar dagen beklossen'. Niet alleen als initiator van het, inmiddels door Oostenrijkse en Duitse orgelmakers grondig beudeerde 'Bachorgel', maar ook

als musicoloog en als opdrachtgever van moderne orgelmuziek is Martin Haselböck in het Oostenrijkse muziekleven actief. In het eerste geval heeft hij, met zijn Oostenrijkse collega Daniel-Thomas Schlee bij de Weense uitgeverij 'Universal' een serie van moderne orgelmuziek op poten gezet (waaronder een bundel met vier onbekende orgelwerken van de beroemde Franse orgelcomponist Jehan Alain). Daarnaast is hij, met het oog op een nieuwe uitgave, bezig met intensief onderzoek van het orgeloeuvre van Franz Liszt. (Haselböck: ..Van Liszts bekende preludium en fuga over de naam BACH blijken niet minder dan twaalf versies te zijn. Ga er maar aan staan, om daarvan een serieuze uitgave te maken'). Maar het spelen van nieuwe muziek, ligt hem toch heel na aan het hart.

..In de loop van 1984 heb ik, naast tientallen solostukken, zo'n twaalf concerten voor orgel en orkest ten doop gehouden, van onder meer Krenek, Halfeter, Schnittke, Allbright. Voor 1986 staan voor het zomer-orgelfestival in de Augustinerkerk - dat als motto meekrijgt 'Ruimte-Klank' - verscheidene nieuwe stukken op stapel. Onder andere van de Amerikaan Henry Brant (diens 'ster' schitterde enkele jaren geleden in het Holland Festival -vdH), wiens stuk door 84 trombones en orgel onder leiding van Claudio Abbado zal worden uitgevoerd. Spectaculair, inderdaad. Maar wat wil je? Het orgel is nu eenmaal niet saai....'

Martin Haselböck: ...orgel is universeel...

Foto Erwin Verheyen.

Trouw 10-7-85

KUNST « RUBRIEK »

door:
Bram Burgersdijk

HAAGSE ORGELZOMER

Klimatologisch zit het de Hagenaars niet mee. Voor zover zij echter orgelliefhebbers zijn, komen zij heus wel aan hun trekken. In de Loosduinse Abdijkerk bij voorbeeld, waar de nestor van de vaderlandse organisten, de Haarlemmer Albert de Klerk, op de bijna geheel Italiaanse toer ging in een programma, dat hij gerust 'Van Rossini tot Rossini' had kunnen betitelen. Rossi, Frescobaldi, Casini, Marcello, Martini en Scarlatti, allemaal goed klinkende namen en veelal zoet klinkende muziek. Zo op 't eerste gehoor weinig diepgang, maar men bedenke dat de Italianen hun religie liever speels, blijmoedig en kinderlijk belijden dan de wat zwaarder op de toetsen drukkende Noorderlingen. Een fragment uit Rossini's 'Messe solennelle' was voor de concertgever aanleiding te laten horen, dat hij op zijn 68e jaar nog over genoed muzikale geestkracht beschikt om zijn Improvisatie uit te heffen boven wat speelse preludiën. Integendeel: hij pakte Rossini's thema in de klankkern en maakte er op basis van denktucht en disciplinaire fantasie iets heel moois van. Na De Klerk kwam op diezelfde Loosduinse orgelbank Charles de Wolff te zitten. Een even druk bezet als veelzijdig musicus, die zijn Loosduinse luisteraars ditmaal naar onze smaak te veel routine voorzette. Van die wonderlijk mooie Koraalvoorspelen van Brahms, waarin deze een jaar voor zijn dood mijmert over de laatste dingen is meer te maken dan Wolff deed. Het is een kwestie van fijne verschillen in timbre, van barokke contrapuntiek ook en sentimentalisering is zowel orgelistisch als muzikaal uit den boze. Gelukkig nam de concertgever met Hendrik Andriessens meesterlijke 'Sonata da Chiesa' voortreffelijk revanche.

Albert de Klerk

Donderdag
25 juli
agenda
nu DE RANDWIJK

ABDIJKERK, Willem III-str. 40, Loosduinen, 20.15: Albert de Klerk (orgel); werken van o.a. Rossi, Frescobaldi, Walther en Martini*).

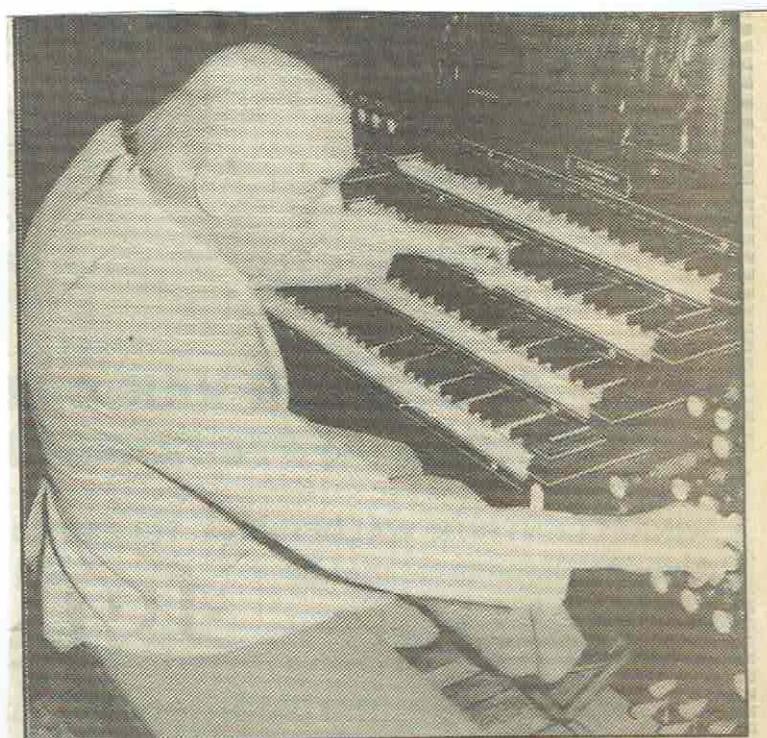
e Abdijconcert

Ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de commissie Abdijconcerten geeft de organist Albert de Klerk uit Haarlem een concert. Dit gebeurt op donderdag 25 juli op het orgel van de Abdijkerk, Willem III-straat 40 in Den Haag. De aanvang is om 20.15 uur. De toegangsprijs bedraagt f 6 per persoon.

Posthoorn

De Haarlemse orgelmeester Albert de Klerk zal op 25 juli, om 20.15 uur een concert geven op het orgel van de Abdijkerk aan de Willem III straat in Loosduinen, toegang f 6,-, CJP/65+ f 4,50.

"Uit"

Albert de Klerk bespeelt orgel Abdijkerk

LOOSDUINEN — Morgen (donderdag 25 juli) komt voor het derde orgelrecital in de "Internationale jubileum-orgelserie 1985" de grootmeester Albert de Klerk naar Loosduinen.

De Klerk is één van de grootste organisten van ons land, dat toch al zo rijke orgeltraditie kent. Hij werd in 1917 in Haarlem geboren, slaagde op het Amsterdams Conservatorium met de Prix d' Excellence. In 1956 werd Albert de Klerk benoemd tot stadsorganist van Haarlem. Daarvoor hadden vele concertreizen in West-Europa, Amerika en Canada zijn naam gevestigd als één van de toonaangevende organisten van deze tijd.

In 1964 werd hij hoofdleraar aan het genoemde conservato-

rium, waar hij Dr Anthon v.d. Horst opvolgde. Niet alleen als uiterst stijlvolle uitvoerder van orgelmuziek maar zeker ook als geniaal improvisator heeft De Klerk zich een zeer bijzondere reputatie verworven. Het programma van morgenavond is door de organist zeer zorgvuldig samengesteld.

Het vermeldt werken van M. Rossi, G. Frescobaldi, J. G. Walther, G. Martini en D. Scarlatti en tot besluit zal hij een grote improvisatie ten gehore brengen op een bekend thema. Dit alles dus op het 205 jaar oude Reichner Bätz-orgel.

Toegangskarten zijn uitsluitend verkrijgbaar op de avond van het concert aan de kerk à f 6,- CJP-65+ f 4,50. Na afloop zijn er grammofonplaten te koop.

Donderdag 8 augustus

■ MUZIEK

GROTE KERK, 12.45-13.15: Jos Laus (orgel).
ABDIJKERK, Willem III-str. 40, Loosduinen, 20.15: Charles de Wolff (orgel).

nu EVENEMENTEN AGENDA

nu^{*} TITIES

ABDIJKONCERT — Het vierde orgelconcert in de serie 'Internationale Orgelconcerten' vindt plaats op donderdag 8 augustus in de Abdijkerk aan de Willem III-straat te Loosduinen. Het wordt gegeven door de organist Charles de Wolff en het vangt om 20.15 uur aan. Op het programma staan onder meer werken van Sweelinck, Buxtehude, Bach, Brahms en Mendelssohn. De Abdijkerk is te bereiken met tramlijn 2 en buslijn 27 van de HTM en de buslijnen 122, 123 en 124 van West-Nederland.

Zelfs Charles de Wolff kan Haags Reichnerorgel ternauwernood aan

NRC 9/8/85

Concert door Charles de Wolff op het orgel van de abdijkerk van Den Haag-Loosduinen. Programma: Sweelinck, Buxtehude, Bach, Brahms, Mendelssohn, Karg-Elert, Hendrik Andriessen. Gehoord 8/8.

Door LUC KNÖDLER

De abdijkerk van Loosduinen, het oudste gebouw van Groot-Den Haag, bezit een Reichner-orgel uit 1780 dat in het midden van de vorige eeuw zo grondig is gerenoveerd dat de laatste restauratie, die van 1975, het instrument onmogelijk meer zijn oorspronkelijke staat heeft kunnen teruggeven. Het is dus een achter een front van Louis VI-stijl verscholen instrument gebleven dat eigenlijk niet op de kleine kerk berekend is.

Boven bij het klavier klinkt het helder en doorzichtig, beneden in de kerk zwaar en ondoorzichtig. Hoe moeilijk het is dat verschil te overbruggen, heeft niemand minder dan Charles de Wolff bewezen in de Choralvorspiele van Brahms die hij donderdag had verkozen uit te voeren. Het verloop van deze stukken was maar ternauwernood na te gaan; sneller of langzamer, het had weinig uitgemaakt. Was er aan Brahms niet veel te verhelpen, de werken van Bach die De Wolff voordroeg, zoals met name het Choralvorspiel „Das alte Jahr vergangen ist“ BWV 614, deden evenwel doelbewust traag aan — alsof een dominee uit de bijbel voorlas, zó zichtbaar en streng.

Het gaat hier niet om de vraag of het tempo dat De Wolff had gekozen „authentiek“ was, dat wil zeggen: zoals in Bachs tijd bij zulke stukken wellicht gangbaar, maar om een visie op de intenties van het muzikale vervoer. Over deze kwestie heeft de componist Hendrik Andriessen (1892-1981) in zijn opstel over de oude dansvormen eens gezegd: „Ik las nimmer een allesoplosende verklaring over de oorspronkelijke wisselwerking van vinding in dans en muziek, maar zeker heeft deze wisselwerking altijd bestaan. Het pleit voor de muziek dat zij zich ontwikkelen kan zonder tekst, het pleit ook voor de oude dansen dat de beweging niet een onbepaald gedoe was, maar een lichaams-mouvement dat een zich ontwikkelende zinsbouw der muziek weergaf en zelfs eiste. Wat Bach tot voorbeeld, tot inspiratie streekt was de muzikale inhoud, de muzikale gedachtengang dezer dansen“.

Dit geldt evenzeer voor Choralvorspiele of een Preludium en fuga in C BWV 531.

Pompeus

Het is hier niet gezegd dat Charles de Wolff aan deze wetenschap voorbij is gegaan, want zoals hij tot besluit van zijn recital Hendrik Andriessens Sonata da Chiesa een en al „lichaams-mouvement“ liet zijn, was heel overtuigend: het machtige thema, meer een strijdlied dan een koar, schreef plechtig en fier door de vijf variaties en finale. Mendelssohns „Sonate nr. 3“, een

20.15 uur - Abdijkerk Loosduinen - Orgelconcert Charles de Wolff: Sweelinck, Buxtehude, Bach, Brahms, Mendelssohn, Karg-Elert en Hendrik Andriessen (+)

"Uit"

agenda

Donderdag 8 augustus

op de koraalmelodie „Aus tiefer Not schrei' ich zu Dir“ gebouwd allegro maestoso, was vol van gemoed, pompeus, soms te pompeus voor deze wat luidruchtige abdijkerk. Want anders dan het wat meer concertante orgel van de achttiende eeuw was het klankideaal van 1856, toen dit Reichner-orgel door C. G. F. Witte grotendeels werd vernieuwd, massiever, verzadigd als de klank van het orkest uit die dagen en dus ook indrukwekkender en onmiskenbaar nuttiger voor de begeleiding van het rechtgearde kerkgezag.

Is het aannemelijk dat Charles de Wolff bij het spelen van Bach door deze negentiende-eeuwse dispositie zodanig beïnvloed is dat hem weinig anders overbleef? Dat is moeilijk na te gaan, zeker is echter wel dat zijn visie altijd sterk is en consistent. Bovendien is hij consequent in zijn opvatting, hetgeen ook goed tot uiting kwam in het Choralvorspiel „Aus tiefer Not schrei' ich zu Dir“ van Sigrid Karg-Elert (1877-1933), een organist die naar verluidt een buurman van Max Reger is geweest. Een ingetogen gebed welhaast, heel gevoelig en vroom, vooral dank zij de milde maar wat doffe klank van de in 1856 aan het rugwerk toegevoegde „viola di gamba“ pijpwerk dat men bij de laatste restauratie ter wille van barokmuziek aanzienlijk had willen verwijderen.

Op 22 en 29 augustus kunnen we worden dat moeite Reichner-orgel bespeeld door respectievelijk Christopher Herrick uit Londen en Klaus-Jens Möller uit Kampen.

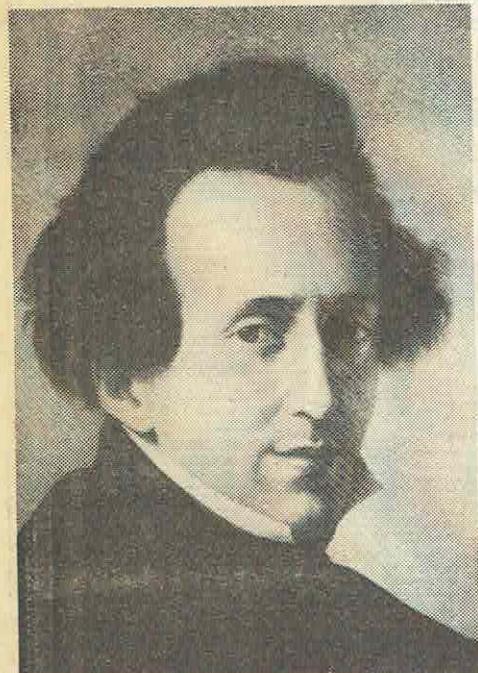

KUNST » RUBRIEK

door:
Bram Burgersdijk

VAN DE ABBEY NAAR DE ABDIJKERK

Het voorlaatste concert in de ook dit seizoen weer geslaagde orgelrecitals in de Loosduinse Abdijkerk bracht de Londenaar Christopher Herrick (Westminster Abbey) op de orgelbank van de oudste Haagse kerk. Naast werk van landgenoten - een Trumpet tune van Johnson en 'Cloister Garth' van de veredelde Ketelby, Herbert Brewer, klonk als beter

Mendelssohn

werk Mendelssohns Vijfde Orgelsonate, waarvan de concertgever blijk gaf te beseffen, dat deze gebaat is bij een strakke klassiek klank. Van Bachs vriend en leerling Walther een Koraalpartita en van Bach zelf naast een Preludium en Fuga diens Zesde Triosonate. Een waar wonderwerk in de vorm van een Italiaans concert, d.w.z. met snelle hoekdelen en een rustig middendeel. Bedoeld als studiemateriaal voor zijn zoon Wilhelm Friedemann. De grote pedagogische waarde van deze muzikale bagage voor Bachs oudste zoon ligt vooral in de geestelijke inspanning en minder in factoren als vingertechniek, compositieve constructie en daarmede samenhangende registratie. Unieke concertmuziek, waarin de vorm niet predomineert, alhoewel de mededeling van de muzikale inhoud volstrekt afhankelijk is van de gaafheid van deze vorm. En ook dat had de welkome Londense gastorganist op best begrepen.

NU EVENEMENTEN AGENDA

Donderdag
22 augustus

Den Haag
Abdijkerk do 20.15 Orgelconcert door Christopher Herrick uit Londen.

agenda

20.15 uur — Abdijkerk Willem III-straat — Orgelconcert Christopher Herrick (Westminster Abbey); Walther, Bach, Mendelssohn, Johnson en Brewer

UIT

Londense organist in Abdijkerk

Abdijkerk, Loosduinen:
Orgelrecital in internationale orgelserie door Christopher Herrick. Op 22 augustus (20.15 uur).

De vooraanstaande organist Christopher Herrick van de Westminster Abbey in Londen geeft donderdag 22 augustus een recital in de Abdijkerk in Loosduinen. Hij zal op het 205 jaar oude Reichner/Bätz-orgel werken spelen van J.G. Walther (Choral-partita 'Herzlich tut mich verlangen'), van J.S. Bach (Praelidium und Fuge in a, BWV 543 en Trio-sonate nr 6 in G, BWV 530), van Mendelssohn de Orgelsonate nr 5 in D, van Johnson Trumpet-tune in D en van H. Brewer 'Cloister Garth' en 'March Heroïque'.

Christopher Herrick is een van de meest vooraanstaande Britse organisten. Na zijn studie voor een muziekgraad aan de universiteit van Oxford studeerde hij directie en clavencimbel; hij is

ORGANIST CHRISTOPHER HERRICK.

thans ook dirigent van twee koren.

De Londense organist brengt niet alleen een bezoek aan Nederland, maar geeft dit jaar ook concerten in Engeland, West-Duitsland, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, Italië, Canada en de V.S.

ABDIJKERK, Willem III-str. 40, Loosduinen, 20.15: Christopher Herrick (orgel).

Haags Allerlei

• Orgelconcert

Christopher Herrick is de organist van de bekende Westminster Abbey in Londen. Op donderdag 22 augustus verruilt hij dit orgel voor het orgel van de Abdijkerk te Loosduinen. Dit concert vindt plaats ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Commissie Abdijconcerten en begint 'om 20.15 uur.

De Randwijk

Klaas Jan Mulder in de Abdijkerk

LOOSDUINEN — Het laatste orgelrecital in de „Internationale Orgelserie 1985“ t.g.v. het 10-jarig bestaan van de Commissie Abdijconcerten Loosduinen, in de Abdijkerk aan de Willem III-straat, zal morgenavond worden verzorgd door de bekende Nederlandse organist Klaas Jan Mulder. Aanvang 20.15 uur.

• Abdijconcert

In de serie „Internationale orgelconcerten 1985“ wordt donderdag 29 augustus een concert gegeven op het orgel van de Abdijkerk. Vanaf 20.15 uur zal de organist Klaas Jan Mulder uit Kampen het orgel bespelen. De Abdijkerk is gevestigd aan de Willem III-straat in Loosduinen. De toegangsprijs bedraagt f 6,- per persoon.

KUNST » RUBRIEK

door:
Bram Burgersdijk

UIT
Donderdag 29 augustus

20.15 uur - **Abdijkerk** Willem III-straat - Orgelconcert
Klaas Jan Mulder: o.a. Pachelbel, Buxtehude, Bach,
Krebs, Mendelssohn, Reger (+)

**Donderdag
29 augustus**

nu* EVENEMENTEN

■ MUZIEK

CIRCUSTHEATER. 20.15: sol., koor en ork: 'Johannes Passion' van Bach.
GROTE KERK, 12.45-13.15: Bert Moolman (orgel).

ABDIJKERK, Willem III-str. 40, Loosduinen, 20.15: Klaas Jan Mulder (orgel); werken van Pachelbel, Buxtehude, Bach, Krebs, Mendelssohn-Bartholdy en Reger*.

KLAAS JAN KAN ER WAT VAN

Het half dozijn Abdijconcerten zit er op. Het was een goede orgelzomer voor Loosduinen. Hekkesluter Klaas Jan Mulder orgelde ritmisch mededeelzaam en zijn stijlgevoel is meer dan voldoende uitgebalanceerd. Toch graaft hij minder diep dan velen die hem op deze orgelbank voerden. Dat hindert niet, als er maar muziek wordt gemaakt. En dat deed de concertgever, wiens Pachelbelvertolking wij ons echter inniger kunnen voorstellen. Zonder dat zou deze componist Bach niet zo hebben aangesproken. Van Bach zelf diens Fantasie in G, waarvan het Gravement bijna overpathetisch werd. Maar het bleef allemaal springlevende muziek: ook het Trio van Bachs leerling Krebs, een - verleden week veel strakker gespeelde - orgelso-nate van Mendelssohn en de handen vol noten die Reger nodig achtte voor zijn bekende Introduktion und Passacaglia in d. Klaas Jan Mulder omlijstte zijn recital met koraalmuziek van eigen hand. Reger zei eens, dat alleen een waarachting vroom mens in staat is echte muziek te schrijven. Hieraan denkende en tevens goed luisterende zit het wat Klaas Jan Mulder betreft wel goed.